

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8. Vtrum in Christo fuerit admiratio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

re a Christo, sed negat timorem quo ad incertitudinem con-

Lib. 3. ortho. fid. ca. 23.

trarie a Christo simpliciter. ¶ Et hinc pater solutio secundi dubij, qm̄ ut dictum est, conclusio secunda absertit in Christo absolute nō fuisse incertitudinem euentus mali (que est ambiguitas quædam de malo futuro) hæc est, n. incertitudo cō-

Hier. in cap. 26. tom. 9.

trarie, ac per hoc non esse timorem quo ad hmoi incertitudinē. Obiectiones autē loquantur & de incertitudine negatiue. & de Christo secundū qd: quia ut dictum est, verificatur de Christo simpliciter, q̄rat: certissimus de euentu cuiusq; mali futuri.

¶ Super Question 15. Artic. Octauum.

Titulus clarus est.

A. 66. c. 33. h. & Mat. 7.

In corpore vni ca esse conclusio; in Christo solū, quantum ad scientiā experimentalem, potuit esse admiratio. Hæc conclusio primo probatur, deinde reddit ratio, quare ista potētia posita est in actu. Probatio est. Admiratio est de nouo, & insolito: sed Christo nec secundum scientiam diuinam, nec humanam in verbo, nec in actū, sed tantum experimentalem, potuit occurrere aliquid nouum & insolitum, ergo. Ratio actus est instructio nostra. Confirmatur auctoritate Augustini.

Li. 1. Met. ca. 2. in me. t. 3.

¶ 2 Præf. Damasc. dicit in 2. lib. q̄ admiratio est timor ex magna imaginatione, & ideo Phil. dicit in 4. Ethic. q̄ quōs magnanimus non est admiratiuus: sed Christus fuit maxime magnanimus. ergo in Christo non fuit admiratio.

Art. 2. huius quest. Li. 2. cap. 15.

¶ 3 Præf. Nullus admiratur de eo, quod ipse facere potest: sed Christus facere poterat quicquid magnum erat in rebus. ergo videtur quod de nullo admiratur.

Li. 4. ethic. 3. declin. ad h.

SED CONTRA est, quod dicitur Math. 7. Audiēs Iesus, (scilicet uerba Centurioni s) miratus est. RESPON. Dicendum, quod admiratio proprie est de aliquo nouo & insolito. In Christo autem non poterat esse aliquid nouum & insolitum, quantum ad scientiam humanam, & appetitū res in uerbo, uel qua cognoscit res per species inditas; potuit tamen aliquid esse sibi nouum & insolitum secundum scientiam d experimentalem, secundum quam sibi poterat quotidie aliqua noua occurrere. Et ideo si loquamur de ipso, quantum ad scientiam diuinam, & scientiam beatam, uel etiam infusam, non fuit in Christo admiratio. Si autem loquamur de eo, quantum ad scientiam experimentalem, sic admiratio in eo esse potuit. Et assumpsit hunc defectum ad nostram instructionem, ut scilicet doceat esse mirandum,

D. 1218.

¶ 3 Præf. Nullus admiratur de eo, quod ipse facere potest: sed Christus facere poterat quicquid magnum erat in rebus. ergo videtur quod de nullo admiratur.

* Alias effectum.

tes quid hoc sit. Et quantum ad hoc timor non fuit in Christo, ut Damasc. dicit in 3. lib. AD PRIMVM ergo dicendū, q̄ iustus dī esse absq; terrore, secundum q̄ terror importat perfectam passionem, auertentem hoīem ab eo, quod est rationis. & sic timor non fuit in Christo, sed solum secundum propassionem. & ideo dicitur q̄ Iesus cepit pauere, quasi secundum propassionem, ut Hiero. * exponit. AD SECVDVM dicendum, q̄ Hila. eo modo a Christo excludit timorem, quo excludit tristitiam scilicet quo ad necessitatem timendi: sed tamen ad comprobandam ueritatem humane naturæ, uoluntarie timorem assumpsit, sicut etiam & tristitiā. AD TERTIVM dicendum, quod licet Christus potuerit uitare mala futura secundum uirtutem diuinitatis, erant tamen inuitabilia uel non de facili uitabilia, s̄ in infirmitatem carnis. ARTICVLVS VIII. Vtrum in Christo fuerit admiratio. AD OCTAVVM sic proceditur. Videtur q̄ in Christo non fuerit admiratio. Dicit. n. Philosoph. in 1. Metæ. q̄ quod admiratio causatur ex hoc, quod aliquis uidet effectum, & ignorat causam. Et sic admirari non est nisi ignorantis: sed in Christo non fuit ignorantia, ut dictum est. ¶ ergo in Christo non fuit admiratio. ¶ 2 Præf. Damasc. dicit in 2. lib. q̄ admiratio est timor ex magna imaginatione, & ideo Phil. dicit in 4. Ethic. q̄ quōs magnanimus non est admiratiuus: sed Christus fuit maxime magnanimus. ergo in Christo non fuit admiratio.

quod etiam ipse mirabatur. Unde dicit August. in 1. super Genes. ¶ contra Manichæos, quod mirabatur Dominus, nobis mirandum esse significas, quibus adhuc opus est sic moueri. Omnes ergo tales motus eius non perturbati animi signa sunt, sed docentis magisterium.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod licet Christus nihil ignoraret, poterat tamen aliquid de nouo occurrere experimentaliter eius scientiæ, ex quo admiratio causaretur.

AD SECVDVM dicendum, quod Christus non admirabatur de fide Centurionis, ea ratione, quod esset magna quantum ad ipsum: sed quia erat magna quantum ad alios.

AD TERTIVM dicendum, quod ipse poterat facere omnia secundum uirtutem diuinam, secundum quam in eo admiratio non erat: sed solum secundum humanam scientiam experimentalem, ut dictum est.

ARTICVLVS IX.

Vtrum in Christo fuerit ira.

AD NONVM sic proceditur. Videtur q̄ in Christo non fuerit ira. Dicitur enim Iacob. 1. Ira uiri, iustitiam Dei non operabatur: sed quicquid fuit in Christo, ad iustitiam Dei pertinuit: ipse enim factus est nobis iustitia à Deo, ut dicitur 1. Cor. 1. ergo uidetur, quod in Christo non fuerit ira.

¶ 2. Præf. Ira mansuetudini opponitur, ut patet in 4. Ethic. * Sed Christus fuit mansuetus. ergo in eo non fuit ira.

¶ 3. Præf. Greg. dicit in 5. Mora. q̄ quod ira per uitium, excæcat oculum mentis: ira uero per zelum, ipsum turbat: sed in Christo mentis oculus non fuit excæcatus nec turbatus. ergo in Christo non fuit nec ira per uitium, nec ira per zelum.

SED CONTRA est, quod Ioan. 2. de eo dicitur esse impletum, quod in Psalm. 68. legitur, Zelus domus tuæ comedit me.

RESPON. Dicendum, q̄ sicut in 2. par. dictum est, * ira est effectus tristitiæ. Ex tristitia enim alicui illata, consequitur in eo circa sensitiuam partem, appetitus repellendi illatam iniuriā, uel sibi, uel alijs. Et sic ira est passio composita ex tristitia, & appetitu uindictæ. Dicitur est autem, q̄ in Christo tristitia esse potuit. Appetitus etiam uindictæ q̄nque est cum peccato, q̄n, s̄ aliquis uindictam querit absq; ordine rationis, & sic ira in Christo esse non potuit: huiusmodi enim dicitur ira per uitium. Quandoque uero talis appetitus est sine peccato, immo est laudabilis, puta cum aliquis ap-

¶ Super Question 15. Articulum nonum.

Titulus clarus est.

In corpore articuli sunt due conclusiones responsive quæsitæ. Prima est: Ira per uirtutem non potuit esse in Christo. Probatur conclusio utraque simul, monstrando primo, ex quibus constat ira (scilicet, ex tristitia & appetitu uindictæ) & distinguendo duplicem appetitum uindictæ, uel non secundum ordinem rationis, uel secundum ordinem rationis: ille iram per uirtutem, iste iram per uirtutem, ut Augustinus dicit. Et sic relinquuntur amba conclusiones, ut per se nota: prima, quia in Christo constat non fuisse peccatum. Secunda uero, quia Euangelium expresse dicit de Christo, Zelus domus tuæ &c.

¶ Nec putes nouitæ, proprie compositam esse iram ex tristitia, & appetitu uindictæ: cum illa sit in concupiscibili, hæc in irascibili: & & rursus uterque est qualitas simplex. Sed composita dicitur tãquam ex necessario concurrentibus ad constitutionem ipsius, que formaliter est appetitû uindictæ: causa licet autem est tristitia, quia ex tristitia iniurię causat. Et potest

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150.

151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200.

201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250.

251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300.